

43/4 - 3924

Informace o Chartě 77 - ročník druhý /1979/ - č. 7
od 24.dubna do 14.května 1979

	str.
Dokument Charty 77 č.22 - pokračování diskuse o problematice jaderných elektráren	1
Sdělení Charty 77 z 5.května 1979	4
Dopis Charty 77 sjezdu Francouzské komunistické strany	4
Dopis Charty 77 Stefanu Heymovi	5
Mluvčí Charty 77 Zdena Tominová našim čtenářům	6
Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných:	
Sdělení č.100 /ukončení vyšetřování a žádost o propuštění Jana Zmatlíka z vazby/	7
Sdělení č.101 /proces s V.Srnou a M.Šváčkem pokračuje/	8
Sdělení č.102 /Bude Jaroslav Šabata vězněn do 20.12.1980?/	8
Sdělení č.103 /V.Kimák a MUDr.E.Fuchs obžalováni/	9
Sdělení č.104 /trestní stíhání JUDr.Josefa Danisze/	9
Sdělení č.105 /oznámení o hlavních líčeních v trestních věcech proti Miloslavě Parčové a proti Vojtěchu Srnovi a Miloslavu Šváčkovi/	10
Sdělení č.106 /Jaroslav Šabata má být vězněn do 11.12.1980/	11
Sdělení č.107 /Zbyněk Benýšek trestně stíhán/	13
Akce za Jiřího Lederera a Jaroslava Šabatu /Le Monde, 13.3.1979/	13
Text věřících	13
Matka Jiřího Müllera píše Ludvíku Vaculíkovi	14
Dopis Julia Tomina ministru Obzinovi	15
Rozhovory s neesignatáři	15
O edici Expedici	16
Krátké zprávy	17

ooo 000 ooo

Vydává nezávislá redakční skupina signatářů Charty 77
Adresa: Petr Uhl, Anglická 8, Praha 2

Pokračování diskuse o problematice jaderných elektráren

K dokumentu Charty 77 o bezpečnosti provozu jaderných elektráren, formulovanému jako diskusní stanovisko skupiny odborníků, jsme obdrželi několik polemických příspěvků.

V příloze publikujeme dopis dr. Františka Janoucha /žijícího nyní ve Švédsku/, který je z dodaných příspěvků nejucelenější, hodnotí celou problematiku z radikálně odlišného hlediska a přináší nové zásadní podněty.

Poprvé se tak pokoušíme přejít k praxi parmanentní diskuse o ~~zá~~ palčivých problémech, ke které se Charta 77 přihlásila ve svém dokumentu č. 21. Současně vyzýváme všechny laiky i odborníky, signatáře i nesignatáře, kteří mají k tematice tohoto či dalších dokumentů co říci, aby se zapojili do diskuse a poslali své písemné příspěvky mluvčím Charty 77 nebo odpovědným redaktorům jednotlivých dokumentů.

28. dubna 1979

dr.

Václav Benda
mluvčí Charty 77

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Zdena Tominová
mluvčí Charty 77

Příloha: dopis dr. Františka Janoucha

Vážení a milí přátelé,

nebudu skrývat - přijal jsem dokument č. 22 Charty 77 s rizpornými pocity. Ze strany první - s uspokojením i radostí, že Charta 77 vydala další dokument, zabývající se jedním z důležitých problémů, které stojí před lidstvem - jaderné energie, energetické krize, zachování či lépe záchrany životního prostředí.

Ze strany druhé - podrobné prostudování a rozbor dokumentace samotného vyvolalo u mne řadu pochybností a kritických připomínek: některá tvrzení a stanoviska dokumentu totiž nápadně připomínají styl a argumenty nejružnějších odpůrců jaderné energie na Západě, se kterými se zde často setkávám a se kterými, řekněme si to na rovinu, hluboce a nejen vnitřně nesouhlasím.

A protože mluvčí Charty 77 nazývají dokument ~~Charty~~ č. 22 východiskem k diskusi, považujte tento můj dopis za diskusní příspěvek - za jakýsi otevřený dopis k dokumentu č. 22 Charty 77.

Začnu z toho, co v dokumentu není /to je oblíbená praxe liberálních a shovívavých openentů různých disertací a diplomových prací/: z čs. energetické situace. Považuji tuto otázku za zcela klíčovou: pokud by naše země byla schopna pokrývat své energetické potřeby nejen dnes, ale i v budoucnu z vlastních a nazvemež je konvenčních energetických zdrojů /třeba jako Norsko s pomocí hydroelektráren/, bylo by možné výstavbu jaderných ~~elek~~ elektráren odsunout do vzdálenější budoucnosti. Nemám po ruce přesná čísla - pokud vůbec přesná čísla existují. Ale i z nich je všeobecně známo /a naši státníci -minulí, současní a budoucí - to nikdy neskrývali, neskrývají a ~~bohdá~~ bohdá ani skrývat nebudou/, že nás příroda či Stvořitel umístili nejen do mimořádně nepříznivé zeměpisné polohy, ale byli k nám také mimořádně skoupými co se surovinových a zvláště energetických zdrojů týče. Nemáme naftu, nemáme zemní plyn /kromě tranzitního plynovodu, který nám nepatří/, uhlí je také poskrovnu, hydroenergie je vyčerpána. Jediné, co jsme měli, a snad ještě máme v dostatečném množství, je uran, který se v současné době stává velice důležitou energetickou surovinou.

Protože energie je prvořadým činitelem, potřebným k zajištění normálního chodu moderní průmyslové společnosti, stává se naše země ekonomicky a politicky závislou na dodavateli energie. Neváhal bych dokonce po-

stavit rovnítko mezi energií, svobodou a nezávislostí. Energetická závislost se může uzavřením kohoutku proměnit v závislost politickou /vzpomněte jenom na rok 1973 - první naftovou krizi/, a stát, který se ocitne v ostré energetické krizi, nebude mít jiné východisko, než se podrobit tomu, kdo kohoutek kontroluje, nebo začít s omezováním politických a občanských svobod /souvislost je zde zcela zřejmá: tisk, rozhlas, televize, cestování - to vše je energeticky velice náročná činnost/; a bez těchto institucí lidská práva a občanské svobody se začnou stěhovat zpět na papír, stejně jako pluralismus. Dovedu si dokonce představit Orwellovu noční mru 1984 způsobenou či přivolanou První, Druhou či Kolikátou Velkou Energetickou krizí.

Závěr odsud je jasný: naše země potřebuje a bude potřebovat jadernou energetiku /spolu s převzetím těžby uranu, zákazem či omezením jeho exportu, vybudováním zařízení na jeho obohacování a na výrobu palivových článků, případně i na zpracování článků vyhořelých/ již jako důležitý faktor v boji za politickou, státní a ekonomickou nezávislost. Neváhal bych dokonce říct - i za cenu jistých zdravotních rizik a ztrát na lidských životech: náš svět je bohužel tak zařízen, že za svobodu a nezávislost se musí - a často dosti vysoce a drazě - platit lidskou krví.

Jsou však skutečně rizika, spojená s výstavbou a provozem jaderných elektráren tak vysoká?

Dokument č.22 Charty 77 mluví o genetických důsledcích radioaktivního záření, o zvýšené frekvenci rakovinových onemocnění atd. Nemohu se zde pouštět do podrobností, přesto bych však chtěl uvést dvě fakta, která svědčí o tom, že toto nebezpečí je značně přeháněno. Moderní chemický průmysl vyrábí dnes tisíce a desítky tisíc látek /další jsou obsaženy v exhalacích průmyslových podniků a mj. také uhelných elektráren/, které také mohou působit genetické změny a jsou karcinogenní. Uváděl jsem v jedné švédské debatě, že existující technologie klasické zabíjejí ročně /exhalacemi/ ve Švédsku 4 000 až 5 000 lidí. Jaderné elektrárny k tomu přidají pouhé dvě další oběti ročně. Definitivní zpracování výsledků průzkumu důsledků výbuchu atomových bomb nad Hirošimou a Nagasaki odhalilo pozoruhodný fakt /viz New Scientist, 25.srpna 1977, str.472 - 476/: nehledě na to, že desítky tisíc obyvatel těchto měst bylo ozářeno dávkou 130 ~~mrem~~ rem, což je 520 násobek maximální přípustné roční dávky, mezi obyvatelstvem nebyly zjištěny žádné statisticky průkazné genetické změny. Byl zjištěn několikrát násobně vyšší výskyt leukémie, poněkud vyšší výskyt jiných rakovinových onemocnění, celková mortalita však byla asi o 6 % nižší než v jiných srovnatelných japonských městech.

Tvrzení autorů dokumentu č.22, že "podle některých výzkumů existuje významně značnější výskyt znetvořených dětí již v městech nebo oblastech se zvýšenou úrovní radiace", je podle mého názoru nesprávné. /Ať senna mne autoři dokumentu č.22 nezlobí: bylo by zapotřebí citovat zdroj!/. Přípustná stanovená roční dávka je dnes 250 mrem/rok. V závislosti od místa, nadmořské výšky, frekvence rentgenování, počtu hodin prosezených před televizí, zvláště barevnou, každý obyvatel naší planety dostává průměrnou roční dávku kolem 100 mrem/rok. Kontrolovaná lidská jaderná činnost se v posledních desetiletích podílela na této nevyhnutelné dóze radiace mizivým způsobem: jaderné exploze ve vzduchu připínaly asi 5 mrem/rok, všech 13 jaderných reaktorů ve Švédsku by zvýšilo průměrné ozáření asi o 2 mrem/rok. Ve srovnání s ozářením, které každý z nás dostává z kosmického záření /na hladině moře kolem 35 mrem/rok, ve vyšších nadmořských výškách podstatně více - a přece máme na Kavkaze nejvíce stoletých!/, z půdy /v našich rulách, žulách a jiných minerálech jsou vždy stopy radioaktivních látek, které způsobují pravidelnou a naprosto nevyhnutelnou roční dávku v závislosti od místa, pohybující se mezi 50 - 150 mrem/rok /, je to naprosto zanedbatelné.

Podobně je tomu i s otázkou radioaktivního odpadu. Kolik iracionality, pověr a hysterie je spojeno s řešením tohoto -pravda složitého, nicméně však řešitelného- technického problému. Jaderné elektrárny produčují při svém provozu /ve srovnání s jinými energetickými zdroji/ zcela nepatrné množství vysoce radioaktivního ~~roz~~ odpadu. Některé z umělých radioaktivních prvků mají skutečně velice dlouhý život - jejich poločas rozpadu může dosahovat až 100 000 roků. Toto číslo působí na některé fanatické odpůrce jaderné energie jako fakirova píšťalka na kobru: hypnotizuje. Částečně to mohu pochopit: 100 000 let přesahuje značně hranice lidské představivosti a lidské zkušenosti.

Podívejme se však na tuto otázku z jiného úhlu. Zatímco radioaktivní odpad má velkou, ale přece jenom konečnou životnost, řada odpadů z chemického a jiného průmyslu je stálá: nebude se samočinně rozpadat a teoreticky řečeno může zůstat v přírodě na věčné časy. A některé z odpadů chemického průmyslu jsou alespoň stejně tak nebezpečné, jako odpad z jaderných ~~elektrárn~~ elektráren. Chemický průmysl produkuje ročně nerosrovnatelně větší množství latentních dóz chemických látek - různých arsenidů, chlorových sloučenin, fosgenových složenin atd. - než vyprodukuje jaderné elektrárny.

Navíc je číslo 100 000 určeno hlavně k strašení malých dětí a laiků. Profesor Cohen provedl podrobné výpočty, ukazující křivku nebezpečnosti jaderného odpadu jako funkci času /viz např. Scientific American, volume 236, č. 6 1977, str. 24 - 31/. Stupeň nebezpečnosti jaderného odpadu se zmenší v průběhu prvních ~~5~~ 500 až 700 let téměř 100 000 krát a za deset tisíc let odpad z jaderných elektráren nebude o nic více nebezpečnější, než je kosmické záření nebo žulové památníky nad Prahou. Je skutečně obtížné předvídat, jak by se chovaly materiály pouzder, do kterých se má radioaktivní odpad ukládat, během 100 000 let. Jak se však chová keramika, sklo, kovy či jiné materiály během méně než 1 000 let víme - a není obtížné to stanovit.

Předpokládáme to nejhorší - že pouzdra za tisíc let erodují, že se ke zbytkům dostane podzemní voda, která je dopravená z hloubky 600 m, kde mají být deponovány, na povrch. Kontrolní orgány by sice mohly zasáhnout, ale i kdyby nezasáhly, jak dlouho bude trvat vodě, než se dostane z hloubky 600 metrů na povrch? Charakteristická rychlost pohybu spodních vod je asi 30 cm/den a aby se dostala na povrch, musí procestovat kolem 100 km, což jí bude trvat asi 1000 let. Za tuto dobu přirozeně odpad bude prakticky bez nebezpečí /tím spíše, že některé jeho komponenty jsou těžko rozpustné, a budou se pohybovat pomaleji než spodní voda sama/. V jižní Francii a ve Španělsku v Altamire existují jeskyně, ve kterých se zachovaly nádherné prehistorické malby. Jsou staré 30 000 až ~~40~~ 40 000 let. Vytvořil je Homo Paleolithicus jen tak, pro svou radost. Přesto přetrvaly, včetně barev, mnohem delší dobu, než by bylo zapotřebí k naprosto bezpečnému uskladnění radioaktivního odpadu. Chce mi snad někdo tvrdit, že dnešní inženýři a technika mají méně možností, znalostí a zkušeností než měl Homo paleolithicus, jehož vrcholnými technickými prostředky byl pazourkový nůž a sekýra? Aniž bych zacházel do podrobností: technika ukládání radioaktivního odpadu do speciálních pouzder do hlubokých šachet v geologicky stálých vrstvách je vyřešena uspokojivě - rozhodně uspokojivěji než mnohé problémy, související se zamořováním ovzduší a vody jinými průmyslovými činnostmi. Třeba jako problém produkce kyslíčnicku uhličitého uhlenými elektrárnami a elektrárnami pracujícími na zemním plynu či ropě, jehož zvyšující se koncentrace v atmosféře dělá ~~stále~~ stále větší problémy meteorologům, kteří se obávají, že radikální zvášení výroby elektřiny touto cestou může přivodit globální klimatickou katastrofu.

Souhlasím plně s autory dokumentu č. 22 co se rozvoje čs. jaderné energetiky týče. Myslím, že čs. jaderná energetika je odstrašujícím a varovným příkladem čs.-sovětské spolupráce. Nechci SSSR upírat zásluhy na vyškolení čs. jaderných odborníků a přispění k rozvoji čs. jaderného

výzkumu. Dnes však, s odstupem doby a po mnoha zkušenostech, se domnívám, že celá sovětská jaderná pomoc měla hlavně propagandistický ráz a byla částečně zapříčiněna sovětskými obavami, aby se v tomto směru východoevropské státy nějak neosamostatnily, ~~na~~ nedostaly z pod univerzální kontroly a neorientovaly se na Západ.

Výstavba A 1 v Jaslovských Bohunicích byla opožděna o více než 10 let /srovnej např. prohlášení čs.vlády, přednesené ing.Ševčíkem na ženevské konferenci o mírovém využívání atomové energie - a po této konferenci/. Pokusy ČSSR orientovat další rozvoj čs.jaderné energetiky na modernější západní typy jaderných ~~elektrár~~ elektráren byly definitivně zastaveny na sovětský nátlak někdy v roce 1969 a ČSSR byl vnucen pro další výstavbu jaderných ~~elektrár~~ elektráren takzvaný voroněžský typ jaderných elektráren, jejichž technické parametry a hlavně systém zajištění a bezpečnostních opatření vyvolává na Západě řadu kritických připomínek - SSSR sám, zdá se, chce svůj budoucí energetický program orientovat na modernější typy reaktorů, např.západoněmeckých.

V tomto ohledu plně souhlasím s kritickými připomínkami autorů dokumentu Š.22 Charty 77 a domnívám se, že rozvoj jaderné energetiky v celém komplexu by se měl stát skutečně věcí veřejnou, předmětem veřejného zájmu a kritiky. Z tohoto hlediska považuji - nehledě na některé dílčí nedostatky - dokument o jaderných ~~elektrárn~~ elektrárnách za velice pozitivní čin.

Prosinec 1978

František Janoušek

ooo 000 ooo

Sdělení Charty 77 z 5.května 1979

V pátek 4.května 1979 se mluvčí Charty 77 sešli s členy Francouzské komunistické strany Danielelem Ouakim, Didierem Lapostrem a Violettou Harvinovou. Mluvčí uvítali zájem francouzských komunistů o dodržování lidských práv v Československu. Vzhledem k tomuto zájmu a k tomu, že Francouzská komunistická strana v četných dokumentech a prohlášeních odsoudila nezákonnou perzekuci v Československu a jiných střeoevropských a východoevropských zemích a přihlásila se k demokracii v socialismu, rozhodli jsme se zaslat delegátům sjezdu FKS dopis, ve kterém je žádáme o veřejnou solidarizaci s nezákonně postihovanými československými občany. Využíváme příležitosti, že členové Francouzské komunistické strany jsou v těchto dnech přítomni v Československu a zasíláme proto tento dopis sjezdu jejich prostřednictvím.

Dr.Václav Benda
mluvčí Charty 77

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Zdena Tominová
mluvčí Charty 77

Mluvčí Charty 77 dr.Jaroslav Šabata je vězněn.

Dopis sjezdu Francouzské komunistické strany

Vážené delegátky, vážení delegáti!

Charta 77 není žádnou opoziční nebo politicky jednotnou skupinou: jsou mezi námi lidé nejrozličnějších politických názorů, včetně komunistů. Jsme velkým sdružením občanů, kteří se rozhodli usilovat o prosazování a dodržování lidských, občanských a sociálních práv, zakotvených v čs.zákonech, přijatých mezinárodních paktech a v Závěrečném aktu helsinské konference. Obracíme se na vás, protože vedení vaší strany se na berlínské konferenci evropských komunistických stran přihlásilo mimo jiné k Závěrečnému sktu helsinské konference.

V době, kdy probíhá váš sjezd, jsou v Československu, jehož představitelé slovně proklamují komunistické ideály, tisíce občanů i se svými

rodinami vystaveny policejním a soudním represím, zákazům povolání a studia a různým dalším perzekucím jen proto, že se rozhodly trvat na svých zákonem zaručených právech či pouze svobodně vyslovit svůj názor. Několik čs.občanů bylo dokonce v poslední době odsouzeno do vězení jwn za to, že se na příslušné čs.úřady obrátili soukromými dopisy, obsahujícími stížnosti nebo kritické podněty.

Chceme Vás zvláště upozornit na konkrétní případy několika občanů, kteří jsou v Československu nevinně žalářováni nebo trestně stíháni, přesto -či právě proto- že byli po dlouhá léta členy a dokonce vysokými funkcionáři komunistické strany. Příklad mluvčího Charty 77 Jaroslava Šabaty, bývalého člena ústředního výboru KSČ, je vám jistě dostatečně znám. Je nyní vězněn a právě v těchto dnech mu má být vězení prodlouženo o dalších osmáct měsíců, neodpykaných z předchozího politického trestu /šest a půl roku/. JUDr.Josef Danisz, který jako advokát Jaroslava Šabatu důsledně a statečně hájil, byl vyloučen z advokacie a nyní proti němu bylo v souvislosti s touto obhajobou vzneseno obvinění ze slovního útoku na veřejného činitele - hrozí mu až jeden rok vězení. Významný komunistický novinář Jiří Lederer je již třetí rok vězněn, protože zasílal do zahraničí literární díla čs.autorů. Konečně proti Ladislavu Lisovi, dlouholetému mládežnickému a stranickému funkcionáři, bylo prox jeho aktivní účast v Chartě 77 a Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných vzneseno již několik vykonstruovaných obvinění, včetně obvinění z křivé výpovědi /o nezákonném postupu příslušníků Státní bezpečnosti/ - hrozí mu až tři roky vězení; dva měsíce již strávil ve vazbě.

Již mnohokrát jste se přihlásili k myšlence nedělitelnosti socialismu a svobody. Žádáme vás proto, abyste se postavili proti pokračování a dalšímu rozšiřování nezákonných represí vůči svobodně smýšlejícím občanům v Československu. Zvláště bychom ocenili, kdybyste se na svém sjezdu veřejně solidarizovali s těmi čtyřmi nezákonně pronásledovanými občany -tři z nich jsou vaši soldruzi- a na jejichž osudy jsme Vás zde upozornili.

Zdravíme vás a přejeme vašemu sjezdu úspěšný průběh.

V Praze 5.května 1979

Dr.Václav Benda
mluvčí Charty 77

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Zdena Tominová
mluvčí Charty 77

Mluvčí Charty 77 dr.Jaroslav Šabata je vězněn.

ooo 000 ooo

Pan Stefan Heym
spisovatel
Německá demokratická republika

Vážený pane,
dozvěděli jsme se, že Vás úřady Německé demokratické republiky obvinily z trestného činu porušování valutových předpisů, které jste měl spáchat publikací svých literárních děl v zahraničí. Tím však jen ještě více zdůrazňují nenormálnost situace, za níž knihy jednoho z nej přednějších německých spisovatelů mohou dnes vycházet pouze na Západě, ke škodě čtenářů v Německé demokratické republiky, ale i v Československu.

Ceníme si Vašeho díla i statečného postoje a víme, že Vás nelze za-

strašit směšným obviněním, touto formou zástupné perzekuce, kterou dobře známe i v naší zemi.

Dovolte, abychom Vám vyjádřili naši solidaritu a úctu.

V Praze dne 12.května 1979

Dr.Václav Benda
mluvčí Charty 77

Jiří Dienstbier
mluvčí Charty 77

Zdena Tominová
mluvčí Charty 77

ooo 000 ooo

Zdena Tominová našim čtenářům:

Přátelé,

ve světě kolem nás se v nedávných dnech dvakrát zablýskalo na lepší časy: v Sovětském svazu propustili do USA pět našich sovětských přátel, mezi nimiž je i A. Ginzburg, a v NDR rozhodl příslušný soud o ukončení domácího vězení, uvaleného na filozofa R. Hevemanna, jenž se po dlouhé době smí tedy znovu "svobodně pohybovat po území NDR". V prvním případě zřejmě pomohl reálný výhled na dosažení dohody SALT II mezi SSSR a USA, v druhém případě pak zcela jasně obojstranná vlna mezinárodní solidarity, především skutečně masové akce občanů a institucí prakticky všech politických orientací v NSR. Věřím, že v síle mezinárodní solidarity je obsažena i naděje pro nás, pro naše vězněné a pronásledované spoluobčany, třebaže bezprostřední situace v Československu svědčí spíše o opaku. Zdá se, že československé státní orgány se rozhodly k tvrdošíjné hluchotě a slepotě; v době, kdy se světová politika začíná ubírat cestou smluv a dohod k mezinárodnímu uvolnění, českoslovenští straničtí a státní představitelé trvají na "nesmlouvavém postoji" vůči veškerým kritickým a demokratickým silám v naší společnosti a československé soudy dál vynášejí kvapné a nezastřené nespravedlivé rozsudky nad politicky nepohodlnými občany. Protizákonné ostrahy bytů L.Hejdánka a P.Uhla trvají, Václav Havel je i nadále v domácím vězení; příslušníci Sboru národní bezpečnosti jsou ve svých nezákonných akcích proti signatářům a stoupencům Charty 77 stále vynalézavější. Způsob, jakým se strana a vláda rozhodly ignorovat nesčetné projevy solidarity mezinárodní veřejnosti za Jaroslava Šabatu /jen čs. velvyslanectví v Paříži obdrželo šest tisíc solidarizačních telegramů!/, je až zarážející: 11.května 1979 /přesně jeden den poté, co R.Havemann vyšel z domácího vězení/ si obvodní soud v Praze 6 pospíšil s usnesením, jímž se Jaroslavu Šabatovi ukládá povinnost vykonat zbytek předchozího trestu ve výši téměř osmnácti měsíců, a to v plynulé návaznosti na trest devíti měsíců odnětí svobody, který si nyní odpykává. Soud proběhl rychle, hladce a vši slušnosti, jednací síň sice byla opět předem obsažena "veřejností", na třicet přátel shromážděných v chodbě však tentokrát nebylo perlustrováno. Zasedání soudu se dokonce směli zúčastnit kromě rodiny také mluvčí Charty 77 V.Benda a Z.Tominová jako důvěrníci odsouzeného; závěrečné řeči obhájce a odsouzeného nebyly tentokrát předsoudou senátu přerušovány. Přiznám se upřímně, že ve mně jednu chvíli vzplála nezadržitelná a absurdní naděje, zazdalo se mi, že soud nemůže nenahlédnout vývody obhájce Josefa Danisze, že všichni ti slušní lidé v talátech už prostě nemohou jinak, než učinit onen kratičký krůček od slušnosti ke spravedlnosti a pravdě... dodnes mě z toho mrazí. Vždyť podobní slušní lidé se chystají odsoudit Josefa Danisze, svého profesionálního kolegu, právě za to, že ten krátký krok přes propast učinil. Copak lze být slušný v totální podřízenosti totalitní moci a s úhledně odoperovaným svědomím?

Nedá se nic dělat, přátelé, ať už to zní jakkoli nadneseně, musíme si být stále vědomi toho, že -přečasto unavení a chvílemi zoufalí,

vylekaní a sami k sobě skeptičtí - stojíme na místě, které nesmí být opuštěno, na poslední pozici, z níž se dá ještě svést zápas o lidskou společnost, která je k životu a ne k živoření. Jaroslav Šabata byl ve své závěrečné řeči optimistický, vyjádřil přesvědčení, že "rozhodný krok k nové kvalitě života společnosti musí být a bude učiněn, zrod této nové kvality je cítit všude kolem nás, stačí se podívat po světě". Držme se tohoto strážlivého optimismu, který je vzdálen všem mámičným nadějím, slibům a garancím; bude se nám lehčeji pracovat. O naší společné práci teď už jen krátce, práce má mluvit sama za sebe. Mluvčí Charty se setkali se skupinou mladých francouzských komunistů, kteří byli na návštěvě v ČSSR, a odeslali jejich prostřednictvím dopis Charty 77 delegátům sjezdu Francouzské komunistické strany, který se sešel ve nedávných dnech. Byl vydán dokument Charty č. 22 - pokračování v diskusi o problematice jaderných elektráren, obsahující diskusní příspěvek F. Janoucha. Je to po delší době zase první a potěšující vlašťovka, kéž by jich v našich diskusích bylo více /ostatně se k mému uchu donesl radostný klep, že jeden z našich přátel již píše další příspěvek jako reakci na vývody prof. Janoucha /. Připomínám při této příležitosti, že diskuse není připomínkové řízení, nejde v ní o spory nad textací toho kterého dokumentu, nýbrž o názory k diskutovanému tématu. Je-li např. dokument č. 24 právním rozbořem problematiky svobody cestování z ČSSR, pak v diskusi vůbec nemusí jít jen o právní úpravy, ale naopak je žádoucí pohled na svobodu cestování ze všech možných jiných úhlů, své k tomu mohou říci sociologové, psychologové, ekonomové, odborníci na cestovní ruch, a v neposlední řadě i sami občané, kteří cestují nebo naopak cestovat nesmějí. V nejbližších dnech konečně vyjde slibovaný spotřebitelský dokument, který bude mít jistě širší okruh diskutujících; pracuje se na dokumentu o sociálním a ekonomickém postavení důchodců v ČSSR i na dalších tématech. Chce se mi na tomto místě vyjádřit názor, že nejen hotové dokumenty mají svůj význam: samotná práce na nich, vznikání pracovních kolektivů, myšlenkové střety, hledání nových témat a nových spolupracovníků, celé to pozitivní společenské uvažování, má pro život našeho společenství i pro pohled ostatních občanů na nás převažující význam. Klidně to berte jako výzvu k aktivnější spolupráci. A docela na konec: navštívila jsem signatářské rodiny Kubičkových, Parkánových a Soukupových, jimž hrozí ztráta střechy nad hlavou; dům v Řepčicích, který společně obývají, má být totiž pod průhlednou zámkou zřízení autobusové přípojky zbourán. Téměř do písmene se tu má opakovat historie rychnovského domku Princových /zničit, vypálit ta nepokorná hnízda! /; přitom technická nesmyslnost celého projektu je na první pohled zřejmá i takovému laikovi, jako jsem já. Charta 77 bude případ Řepčice pozorně sledovat a zasadí se o zastavení této zjevné perzekuce.

Děkuju všem, kdo bez nároku na vděk a odměnu rozepisují materiály Charty 77, každých deset kousků navíc je kus nové půdy pod nohama, znamená více porozumění a více porozumění je víc síly.

12.května 1979

Zdena Tominová

ooo 000 ooo

Sdělení č. 100 /ukončení vyšetřování a žádost o ~~xx~~ propuštění Jana Zmatlíka z vazby/

Ve středu 18.dubna 1979 byl Jan Zmatlík, vězněný od 31.srpna 1978, seznámen s výsledky vyšetřování přípravy trestného činu podvracení republiky /§ 7 odst. 1 k § 98 odst. 1 tr.z./. Stíhání zahájil vyšetřovatel StB usnesením z 2. 9. 1978. Obhájce obviněného dr. Jiří Klouza požádal nyní o propuštění Jana Zmatlíka z vyšetřovací vazby, jelikož vyšetřování je skončeno.

Jan Zmatlík, sociolog, signatář Charty 77, narozený 1948, bytem Praha 5, Stroupežnického 28, do uvěznění pracovník Výzkumného ústavu kriminologického při Generální prokuratuře ČSSR, je obviněn, že "vyhotovoval, rozmnožoval a připravoval se rozšiřovat písemné materiály, jejichž obsah je zaměřen proti státnímu zřízení ČSSR". Pokud je známo, byly Janu Zmatlíkovi za téměř devět měsíců vyšetřovací vazby údajně prokázány pouze dva či tři rozmnožené texty, z nichž jeden je dopis Václava Havla Gustávu Husákovi a druhý esej o politice z roku 1930, jejímž autorem je zesnulý národní umělec Josef Hora. Hrozí mu trest odnětí svobody na jeden rok až pět let. /Viz též naše sdělení č.30 a 39./

Vzhledem k těmto okolnostem je zřejmé, že vyšetřovací vazba, další držení Jana Zmatlíka ve vězení i připravovaný proces proti němu jsou hrubým porušením ústavy ČSSR a mezinárodních paktů o lidských právech, které jsou československým zákonem. Obracíme se tedy proto znovu na všechny, kdo tyto paktů respektují a na státní orgány, které je uzakonily či jsou povinny jejich dodržování prosazovat, aby se zasadili o okamžité propuštění Jana Zmatlíka na svobodu a zrušení trestního stíhání.

V Praze 22.dubna 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

- - -

Sdělení č.101 /proces s Vojtěchem Srnou a Miloslavem Šváčkem pokračuje/

V pátek dne 27.dubna 1979 v 8,15 hod. bude u okresního soudu v Ústí nad Orlicí pokračovat hlavní líčení v trestní věci proti pateru Vojtěchu S r n o v i a Miloslavu Š v á č k o v i, které bylo 22.února 1979 odročeno, protože obžalovaným nebylo na základě svědeckých výpovědí prokázáno naplnění skutkové podstaty trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi podle ustanovení § 178 tr.z. /viz sdělení č.81/.

Z dosavadního průběhu trestního řízení je zřejmé, že nejde jen o protiústavní perzekuci obou obžalovaných, ale také o pokus zastrašit všechny věřící a především účastníky esperantského tábora, kteří u soudu vystupují jako svědci.

24. dubna 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

- - -

Sdělení č. 102 /Bude Jaroslav Šabata vězněn do 20.22.1980?/

Dne 10.května 1979 má obvodní soud pro Prahu 6 rozhodovat o tom, zda mluvčí Charty 77 Jaroslav Šabata vykoná zbytek trestu, z něhož byl dne 1. 12. 1976 podmíněně propuštěn. Prokurátor nyní navrhuje, aby soud rozhodl, že zbytek trestu v trvání 17 měsíců a 20 dnů Jaroslav Šabata vykoná. Návrh zdůvodňuje tím, že se podmíněně propuštěný v tříleté lhůtě, kterou soud určil, neosvědčil, neboť se v ní dopustil nového trestného činu, a to útoku na veřejného činitele, za nějž byl odsouzen k 9 měsícům nepodmíněně. Jaroslav Šabata byl poprvé odsouzen v létě 1972 /ve vazbě byl od 20.12.1971/ k šesti a půl roku odnětí svobody pro tr.čin podvracení republiky /§98 odst.1,2 tr.z./, který měl spočívat zejména v koncipování a rozšiřování politických textů.

Veřejné zasedání o přeměně podmíněně odloženého zbytku trestu v trest nepodmíněný se má nyní konat dne 10.května 1979 v 11,00 hod. v místnosti č.205 budovy obvodního soudu pro Prahu 6, Jilemnického 7. Předsedou senátu má být ~~Zde~~ Zbyněk Sovák. Veřejného zasedání se má osob-

ně zúčastnit i Jaroslav Šabata, který je t.č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve věznici MS v Litoměřicích, kde je držen v přísné politické izolaci. Právním zástupcem Jaroslava Šabaty bude i při tomto zasedání JUDr. Josef Danisz, který smí vykonávat praxi do 30. června 1979.

25. dubna 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

- - -

Sdělení č. 103 /Václav Kimák a MUDr. Emil Fuchs obžalováni/

Dne 14. května 1979 v 8,30 hod. se má konat u okresního soudu v Příbrami hlavní líčení v trestní věci proti Václavu Kimákovi, nar. 13. 9. 1950, sanitáři, bytem Příbram VII/485 a MUDr. Emilu Fuchsovi, nar. 17. 6. 1927, lékaři, bytem Příbram VIII/86. Václav Kimák je stíhán obžalobou okresního prokurátora v Příbrami JUDr. Miloslava Palana pro tr.čin pobuřování /§100, odst. 1 a, c tr.z./, neboť měl v r. 1977 opisovat na psacím stroji prohlášení Charty 77, další texty Charty 77 a knihu Souostroví Gulag A. Solženicyna. Stejná obžaloba viní MUDr. Emila Fuchse rovněž z tr.činu pobuřování /§100, odst. 2 tr.z./, které mělo spočívat v poskytnutí těchto písemností Václavu Kimákovi. O případu jsme podrobněji informovali ve sdělení č. 25. Oba obžalovaní zůstávají dosud na svobodě a hrozí jim trest odnětí svobody do tří let.

5. května 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

- - -

Sdělení č. 104 /trestní stíhání advokáta JUDr. Josefa Danisze/

Dne 2. května 1979 zahájil vyšetřovatel okresní prokuratury v Hradci Králové Karel Weger trestní stíhání proti JUDr. Josefu Daniszovi, nar. 7. 7. 1946, bytem Praha 4, Novodvorská 435, pro trestný čin útoku na veřejného činitele /§ 156, odst. 2 tr.z./.

Pro stejný trestný čin je vedeno proti dr. Josefu Daniszovi jiné trestní stíhání již od podzimu 1975, neboť podle tvrzení příslušníků VB je měl verbálně urazit. K trestnímu stíhání z roku 1975 došlo poté, co dr. Josef Danisz podal na tyto příslušníky stížnost pro překročení jejich pravomoci, jmenovitě proto, že mu vyhrožovali ublížením na zdraví. Poslední z řady rozsudků ve věci zahájené v roce 1975 byl vynešen samosoudcem obvodního soudu pro Prahu 6 prom. právníkem Antonínem Svobodou dne 30. března 1979. Dr. Josef Danisz jím byl uznán vinným uvedeným trestným činem a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání tří měsíců s podmíněným odkladem na zkušební dobu jednoho roku. Rozsudek není dosud pravomocný, dr. Josef Danisz se proti němu odvolal.

V trestním stíhání, které bylo nyní zahájeno, je obviněn, že jako obhájce mluvčího Charty 77 Jaroslava Šabaty dne 26. 9. 1978 před vyšetřovatelkou okresní prokuratury v Trutnově Magdou Adamovou v průběhu výsledku svědka-příslušníka VB Josefa Vavrušky pronášel výroky, v nichž údajně urážel a pomlouval předsedu senátu okresního soudu v M. Mostě prom. právníka Drahošlava Matěchu pro jeho výkon předsedy senátu při hlavní líčení v trestní věci proti signatáři Charty 77 Jiřímu Chmelovi. Dále měl pomlouvat nejmenované příslušníky SNB-StB pro jejich údajně nezákonnou činnost a porušování zákonných práv občanů. Totéž měl pronášet i dne 30. 10. 1978 ve věznici v Hradci Králové při seznamování s výsledky vyšetřování v trestní věci proti dr. Jaroslavu Šabatovi za přítomnosti vyšetřovatelky Magdy Adamové, zapisovatelky Hany Káňové a dr. Jaroslava Šabaty. JUDr. Josefu Daniszovi hrozí trest odnětí svobody až do jednoho roku.

Ve stížnosti proti usnesení o zahájení trestního stíhání poukazuje

JUDr. Josef Danisz natto, že výroky, které měl údajně pronášet, nejsou ani v odůvodnění usnesení konkrétně uvedeny; také namítá, kdyby byl skutečně takové výroky pronesl, musela by je vyšetřovatelka zanést do protokolu o ukončení, jak jí to ukládá trestní řád. Z věcného hlediska pak uvádí, že pokud k výslovným dotazům vyšetřovatelky stručně popsal průběh hlavního líčení v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi, konstatoval pouze pravdivá fakta a že není jeho vinou, znějí-li jako pomluva. Rovněž VONS ve svém sdělení č. 49 dokumentoval četná ~~prohlášená~~ porušení trestního řádu, jichž se soudce Matěcha při hlavním líčení v trestní věci proti Jiřímu Chmelovi dopustil.

Pokud jde o pomluvy "nejmenovaných příslušníků SNB-StB", JUDr. Josef Danisz ve stížnosti uvádí, že k opětovnému dotazu vyšetřovatelky Magdy Adamové ji informoval o sdělení svého klienta, který byl násilně odvezen, ztýrán a ponechán zraněn v lese. Informoval ji i o tom, že klient podezívá z tohoto jednání příslušníky StB. Jde zřejmě o případ Ivana Medka nebo Bohumila Doležala, signatářů Charty 77; k jejich případům jsme se vyjádřili ve sděleních č. 7 a č. 11 a ve společném prohlášení s mluvčími Charty 77, adresovaném 29. 6. 1978 představitelům státní moci. Okolnosti těchto útoků nebyly nikdy vyšetřeny a pokud je nám známo, ani vyšetřovány. Naopak, případ obdobného útoku na libereckého signatáře Charty 77 Jiřího Kasala byl vyšetřován a v této věci byl pro přečin proti socialistickému soužití odsouzen bývalý příslušník SNB Jiří Vajc k podmíněnému pětiměsíčnímu trestu /viz naše sdělení č. 91/.

Je pozoruhodné, že tytéž důvody, jimiž je motivováno trestní stíhání dr. Josefa Danisze z 2. května 1979 byly uvedeny - spolu s dalšími - v ustním odůvodnění zrušení členství JUDr. Josefa Danisze v Městském sdružení advokátů v Praze; jeho členství bylo zrušeno ke dni 30. 6. 1979.

Trestní stíhání bylo zahájeno půl roku poté, co se měl dr. Josef Danisz inkriminovaného jednání dopustit. Během této doby vypracoval řadu podání ve prospěch signatářů Charty 77.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných je přesvědčen, že toto trestní stíhání je dalším krokem k umlčení a pokračující perzekuci JUDr. Josefa Danisze, který v obtížných čs. podmínkách jako advokát důsledně a statečně plní své povinnosti i ve věcech signatářů Charty 77 a lidí pronásledovaných za projevy přesvědčení.

7. května 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

- - -

Poznámka redakce:

JUDr. Josef Danisz, advokát AP 5 podal dne 10. 5. 1979 u obvodního soudu pro Prahu 1 žalobu proti Městskému sdružení advokátů v Praze. Žalobou se domáhá, aby soud rozhodl, že zrušení jeho členství v MěSA je neplatné. Pokud soud jeho žalobnímu návrhu vyhoví, bude moci dr. Danisz vykonávat funkci advokáta i po 30. červnu. Jinak nebude moci od tohoto dne své povolání zastávat.

- - -

Sdělení č. 105 /Oznámení o konání hlavních líčení v trestních věcech proti M. Parčové a proti V. Srnovi a M. Šváčkovi/

Hlavní líčení v trestní věci proti Miloslavě Parčové, stíhané pro trestný čin útoku na státní orgán /§ 154 odst. 2 tr. z./ je nařízeno na 14. 5. 1979 na 11. hodinu do místnosti č. 15/I okresního soudu v Benešově. Samosoudcem má být JUDr. Miroslav Havlín, obhájkyň je JUDr. Emilie Horná z advokátní poradny z Karmelitské ulice, Praha 1. K projednávání této věci před benešovským soudem dochází poté, co krajský soud v Praze jako soud odvolací zrušil předchozí osvobozující rozsudek benešovského soudu a věc mu vrátil k novému projednání. Krajský soud vytýká okresnímu soudu nesprávné hodnocení důkazů, o trestním stíhání signatářky Charty 77 Miloslavy Parčové jsme podrobně informovali ve sdělení č. 96.

V odročeném hlavním líčení ~~proti~~ v trestní věci proti Vojtěchu Srnovi a Miloslaavu Šváčkovi má být pokračováno dne 18. května 1979 v 8 hodin 15 minut v místnosti č. 12 okresního soudu v Ústí nad Orlicí.

Jak jsme již podrobně informovali /viz naše sdělení č.79/, je Vojtěch Srna stíhán pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi /§ 178 tr.z./ a Miloslav Sváček pro pomoc k těmto trestnému činu. Hlavní líčení v této věci bylo zahájeno již 22. února 1979. Téhož dne však bylo odročeno na neurčito /viz naše sdělení č.81/, neboť soud chtěl vyslechnout další svědky. Bylo potom nařízeno na 27.4.1979 /viz naše sdělení č.101/, ale tento termín byl pro údajnou nemoc svědka zrušen a přesunut na 18.května 1979. Oba jmenovaní jsou trestně stíháni již od 21.7.1977.

7.května 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

- - -

Sdělení č.106 /Jaroslav Šabata má být vězněn do 11.12.1980/

Senát obvodního soudu pro Prahu 6 rozhodl dnes na návrh prokurátora, že mluvčí Charty 77 Jaroslav Šabata vykoná zbytek trestu v trvání 17 měsíců a 11 dnů, který mu byl podmíněně odložen na zkušební dobu tří let dne 11.12.1976. Toto rozhodnutí zdůvodnil soud tím, že Jaroslav Šabata se v průběhu zkušební doby dopustil nového trestného činu. Jak známo, byl mluvčí Charty 77 Jaroslav Šabata počátkem tohoto roku odsouzen k devíti měsícům nepodmíněně v II.nápravně výchovné skupině za tr.čin útoku na veřejného činitele pro konflikt s příslušníky Veřejné bezpečnosti, k němuž došlo bezprostředně poté, co byl dne 1.10.1978 zadržen blízko Cesty čs.-polského přátelství, na níž se spolu s dalšími signatáři Charty 77 chtěl sejít s členy polského Výboru společenské sebeobrány KSS /KOR/.

Obhájce Jaroslava Šabaty JUDr.Josef Danisz, jemuž bylo zrušeno členství v advokacii k 30.červnu t.r. a který je mezitím trestně stíhán pro výroky, jež pronesl jako Šabatův obhájce, soudu navrhl, aby jednání bylo odročeno do doby, než bude rozhodnuto o jeho podnětu ke stížnosti pro porušení zákona. Obhájce zdůraznil, že je přesvědčen o nevině Jaroslava Šabaty, který se stal obětí zaujatosti vyšetřujících a soudních orgánů. Soud však návrhu advokáta nevyhověl.

I když soud rozhodoval ve veřejném zasedání, jehož se chtělo účastnit asi třicet přátel Jaroslava Šabaty, byla účast veřejnosti velmi omezena. Vstup byl povolen jen dceři a synovi Jaroslava Šabaty a dále mluvčím Charty 77 Václavu Bendovi a Zdeně Tominové. Naproti tomu nebyli do soudní místnosti vpuštěni zahraniční zpravodajové akreditovaní v Praze a dr.Wolfgangu Aignerovi, zástupci Amnesty International, nebylo vůbec uděleno vstupní vízum k cestě do Československa. Při odchodu ze soudní budovy byli přátelé Jaroslava Šabaty nezákonně fotografováni.

Pokud jde o odsouzení Jaroslava Šabaty z r.1972, byl tehdy odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání šesti a půl roku pro trestný čin podvracení republiky /§ 98, odst.1,2 tr.z./. Nový devítiměsíční trest vyprší Jaroslavovi Šabatovi dne 1.července 1979. Stane-li se dnešní usnesení o přeměně zbytku trestu pravomocným, bude od 1.července 1979 vězněn do 11.12.1980 v I.nápravně výchovné skupině. Lze však předpokládat, že půjde stále o politickou izolaci ve věznici v Litoměřicích, kde byl vězněn poslední léta předchozího trestu a kde je vězněn i nyní. /Adresa: Jaroslav Šabata, nar.2.11.1927, PS 79, 41281 Litoměřice./

Proti dnešnímu usnesení podá Jaroslav Šabata stížnost, o níž bude rozhodovat v neveřejném zasedání městský soud v Praze.

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných považuje další věznění mluv-

čího Charty 77 Jaroslava Šabaty za svévoli, namířenou proti všem obháj-
cům občanských práv v Československu.

10.května 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

^x
Příloha: Zkrácený záznam závěrečné řeči dr.Jaroslava Šabaty, který
podle paměti pořídili Zdena Tominová a Václav Benda.

Vážený pane předsedo, vážený senáte,

chtěl bych se vyjádřit k dvěma bodům z vystoupení pana prokurátora. Pan prokurátor hovořil o tom, že jsem nevyužil dobrodiní zákona, slovo dobrodiní podtrhuji, a že jsem se nepoučil. Oba tyto pojmy kategoricky odmítám. Jakého dobrodiní zákona jsem měl využít? Když jsem přede dvěma a půl lety stál zde před stejným soudem/pravda, v jiném složení/, jasně jsem řekl, že jsem sám o podmíněné propuštění nežádal, že jsem se nikdy necítil vinen, že rozsudek z roku 1972 považuji za nespravedlivý a nezákonný a že budu bojovat za svou úplnou rehabilitaci. Podmíněné propuštění jsem ovšem přijal, považoval jsem je za symptom, za předzvěst nových společenských vztahů, a také za alespoň nepatrný odlesk spravedlnosti. Je tomu několik dnů, co jeden z významných představitelů/a nikoli nemyslicí člověk/řekl, že musíme učinit ~~rozhodný~~ rozhodný krok směrem k nové kvalitě života společnosti. Já sám jsem přesvědčen, že tento rozhodný krok musí být a bude učiněn, stačí podívat se všude kolem nás, potřebu této nové kvality je cítit všude na světě. Její součástí jsou i mezinárodní pakty o lidských a občanských právech, které se přede dvěma roky staly součástí československého právního řádu. Na to, jakým způsobem této nové kvality společnosti dosáhnout, můžeme mít ovšem různé názory, a to je v pořádku; jiný názor na věc budzu mít já jako člen demokratické levice, která se formovala v opozici k oficiálním stanoviskům, jiný názor budete mít zřejmě vy, kteří se ztotožňujete s politikou současného vedení. Zdůraznuji však, že jsem vždy - podobně jako ostatní demokratičtí socialisté a komunisté - zastával názor, že nových kvalit společenských vztahů je třeba dosáhnout cestou zákona, v tomto duchu jsem i po svém podmíněném propuštění žil a jednal jako občan této země, opíraje se o práva zaručená mi ústavou i mezinárodními pakty o občanských a lidských právech, které náš stát ratifikoval. A že jsem se z předchozího trestu nepoučil? Takovou věc lze snad říci kriminálnímu zločinci, ne však člověku, který zde stojí ~~proto~~ proto, že má své přesvědčení a ~~ž~~ hájí svou pravdu. Nebudu zde podrobně hovořit o tom, že rozsudek okresního soudu v Trutnově byl nespravedlivý a protizákonný, že jsem byl křivě obviněn, to již - a právem - řekl můj obhájce. Pan prokurátor jistě ví, nebo by měl ze spisů vědět, že políček, který jsem při incidentu v Peci pod Sněžkou uštědřil ve spravedlivém rozhořčení příslušníkovi VB poté, kdy použil vůči mně hrubého násilí, je součástí širšího politického konfliktu, který není vyřešen, který trvá. Toto není vyzývavá řeč; není to vyzývavost, když řeknu, že - ať už tento soud rozhodne jakkoli - jákmile budu propuštěn, budu pokračovat přesně tam, kde jsem stál 1.října 1978:, to je věc mého přesvědčení.

Žádám tento senát, aby - až se odebere k poradě - nerozhodoval byrokraticky, formálně; vím, že se v případech, kdy došlo k novému odsouzení v době podmíněného propuštění, zbytek trestu ukládá automaticky. Žádám vás, abyste můj případ nahlédli v jeho širších souvislostech a řídili se při svém rozhodování objektivní pravdou, spravedlností a svědomím. To je všechno, co jsem chtěl říci.

/Zkrácený záznam závěrečné řeči dr.Jaroslava Šabaty pořídili podle paměti Zdena Tominová a Václav Benda, kteří byli jednání soudu přítomni jako důvěrníci obžalovaného./

Sdělení č.107 /Zbyněk Benýšek trestně stíhán pro tr.čin nadřžování/

Vyšetřovatel VB z Prahy 2 ppor.Slezák zahájil dne 12.května 1979 trestní stíhání proti signatáři Charty 77 Zbyňku B e n ý š k o v i , t.č.pomocnému dělníkovi,nar.27.června 1949,bytem Nezamyslova 2, Praha 2,kterého obvinil ze spáchání trestného činu nadřžování/§ 166 odst.1 tr.z./ . Zbyněk Benýšek se ho měl dopustit tím,že dne 9.května 1979 převzal od signatáře Charty 77 Vlastimila Třešnáka plnou moc na vyzvednutí peněz u jejich společného zaměstnavatele a tyto peníze mu chtěl později předat. Vyšetřovatel přitom tvrdí,že Zbyněk Benýšek "věděl, že Vlastimil Třešnák je hledán orgány VB pro trestnou činnost a bojí se peníze sám vyzvednout,aby nebyl zadržen". V usnesení není uvedeno,pro jakou trestnou činnost je Vlastimil Třešnák hledán ani zda proti němu je vedeno trestní stíhání.

Zbyněk Benýšek byl ve dnech 11.a 12.5. zadržován orgány VB;prokurátor však neschválil návrh vyšetřovatele na uvalení vazby. Obviněný podal proti usnesení vyšetřovatele o zahájení trestního stíhání stížnost. Zbyňku Benýškovi hrozí trest odnětí svobody až do tří let.

VONS zároveň zjistil vlastním šetřením,že ani Vlastimilu Třešnákovu ani jeho přátelům včetně Zbyňka Benýška není známo,že by Vlastimil Třešnák,populární nonkonformní zpěvák byl trestně stíhán. Považujeme proto trestní stíhání Zbyňka Benýška pro údajné nadřžování za nespravedlivý akt,namířený proti ~~nezávislé kultuře~~ nezávislé kultuře a Chartě 77.

14.května 1979

Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných

ooo 000 ooo

Le Monde,13.března 1979:

Akce za Jiřího Lederera a Jaroslava Šabatu

Na čs.velvyslanectví v Paříži se v pátek 9.března dostavila delegace pařížských novinářů;požadovala propuštění novináře Jiřího Lederera a mluvčího Charty 77 Jaroslava Šabaty,kteří jsou vězněni čs.úřady. Delegace zastupovala zhruba dvě stě novinářů,kteří podepsali výzvu ve prospěch těchto dvou bojovníků za lidská práva. Tiskový mluvčí velvyslanectví nepustil delegaci do budovy velvyslanectví a odmítl odpovědět na otázky členů delegace. Uvedl však,že věznění pp.Lederera a Šabaty je důvodné "jestliže ho uznalo za správné ministerstvo spravedlnosti". Obdobná akce se konala ve Vídni.

Dovídáme se dále,že soudce Geisler,předseda/senátu/odvolacího soudu v Hradci Králové,měl odmítnout předsednictví při odvolacím řízení s Jaroslavem Šabatou a měl se vyjádřit,že celá tato věc je "šaskárna". Odvolání obžalovaného potom zamítl poslušnější soudce.

ooo 000 ooo

Redakce oždržela následující text/bohužel anonymní/,který koluje mezi československými věřícími :

Na Velký pátek a Bílou sobotu 1979 se zdrželo několik set českých a slovenských věřících,zejména mladých,veškeré stravy na dobu 36 hodin. Postili se a modlili za vyřešení naléhavých otázek v naší zemi.

Počátkem června zažijeme velkou událost: poprvé v dějinách pcestuje papež přes naše území do bratrského Polska. I když ho asi nebudeme moci pozdravit,jak bychom si přáli,rozhodla se řada věřících spojit se s ním podle vzoru zmíněného velkopátečního projevu lásky. Podobnou

Budou se modlit za to, co jistě leží na srdci jemu i nám:

- Má přirozenost, která je zřejmě obtížně skličitelná, dostala pole k zúrodnění. Z nouzového žití vytvořit plné. A protože to nejde co do kvality a kvantity obsahu, musela nově zpracovávat dané - intenzitu prožitků. Trvalo to, než jsem se ocitl na této cestě objevování elementárního ve věcech, vztazích, jevech, jednáních. Nejvíce se těším z toho, že jsem pro sebe znovu objevil potřebu a radost z pohybu, slunce, rostlin, vzduchu. Myslím, že k znovuobjevení nevedl jen nedostatek, ale i vymanění se z koloběhu žití. Skutečnosti vnímané jako obvyklost, samozřejmost, se začnou proměňovat v hodnotu, dar. I zde je asi podoba vězně a mnicha. /Vzpomněl jsem si na barmské úsloví, podle něhož by každý muž měl strávit aspoň jeden den života v klášterní hrobce. / Zdá se mi, že jsem bohatší.

Vězení mi potvrdilo představu o sobě jako člověka soběstačného v izolaci. Ze svých vnitřních zdrojů mám stále co dělat. Ale ukázalo ~~xx~~ mi nově tyto vnitřní zdroje v úloze jediné opory. To je přetěžká úloha. Pochopil jsem stoicismus jako velmi praktický návod k zvládnutí života; umožnil Sokratovi, aby za mřížemi řekl - nejsem ve vězení, neboť je d n á m z e s v é v ů l e . Také jejich odpověď na otázku smyslu hodnocení činů a jejich důsledků je mi bližší : s t a l o s e , c o k v ě c i n á l e ž e l o . A tak to je příspěvek vězení k m é v y r o v n a n o s t i ."

Výpisek z tohoto dopisu mi napadlo Vám poslat, když jsem si četla Váš fejeton a mnoho dopisů kolem pro i proti. Sama tomu všemu tolik nerozumím, abych mohla cokoliv dodat, snad jen to, že Vaše úsměvné i vážné, informující i burcující, povzbuzující i posilující a také statečné fejetony mám moc ráda, ale tento poslední, se mi jaksi nezdál úplně Váš.

Zdravím Vás

Františka Müllerová
Stará osada 25/III
615 00 Brno

ooo 000 ooo

doc.dr.J.Obzina,CSc.
ministr vnitra ČSSR

Praha 1.V.1979

Pane ministře!

K 1.máji 1979-jste byl vyznamenán Řádem práce. První máj jste jistě slavil radostně.

1.máj 1979 jsem nedobrovolně strávil na okrsku VB v Praze 7. V předvečer 1.máje mě čtyři příslušníci Státní bezpečnosti odvlékli z pracoviště, ze ZOO Praha, kde pracuji jako noční hlídač. Odvlékli mě do auta, zavezli na okresek, odnesli mě do chladné místnosti, kde mě nechali ležet do 1.máje do 12,30 hod. Poté mě příslušníci Státní bezpečnosti odnesli zpět do auta a zavezli mě opět na mé pracoviště. První máj jsem na protest proti nezákonnému jednání příslušníků Státní bezpečnosti strávil v protestní hladovce.

S nezákonností celé akce kontrastovalo korektní jednání všech příslušníků tajné i veřejné bezpečnosti. Příslušníci tajné bezpečnosti mě museli vynést z místnosti pokladny v ZOO, vtáhnout do osobního auta, vytáhnout z auta, po schodech a úzkými dveřmi vnést do budovy VB, druhý den pak opět vynést z budovy a znovu vtáhnout do auta. Při všech těchto úkonech se nedopustili jediné hrubosti či nešetřivosti. Po celou dobu jsem odmítal s příslušníky tajné i veřejné bezpečnosti komunikovat, krom případu, kdy jsem potřeboval jít na WC, napít se vody, či když jsem upozornil na to, že mi nebyla přinesena snídaně. Když si příslušníci uprostřed noci uvědomili, že ležím v chladné místnosti, přišli a zapálili mi plynová kamna. Ráno jsem příslušníkům VB upozornil, že jsem nedostal snídani. Když mi snídani přinesli - zřejmě ji museli zakoupit v restauraci - odmítl jsem sníst s tím, že držím hladovku na protest proti nezákonnému odvléčení z pracoviště a nezákonnému zadržování. Pro příslušníky VB to jistě nebyla snadná situace, dokázali se s ní však vyrovnat, aniž vybočili z mezí korektnosti. V poledne mi ještě přinesli nabídnout oběd. Chci zdůraznit, že si vážím všech těchto lidských momentů v jednání příslušníků bezpečnosti, kteří spadají pod Vaši pravomoc. O to naléhavěji však musím klást otázku, zda jednají řídicí orgány této země zodpovědně, nutí-li příslušníky bezpečnosti k zjevnému porušování našich zákonů.

Julius Tomin

ooo 000 ooo

Rozhovory s nesignatáři

Dělám si takovou malou a nenáročnou anketu mezi svými známými, kteří

nepodepsali Chartu 77. Pokud mi vybuďte chvilka času na rozhovor, pokládám jim tyto otázky:

1. Co je Charta 77 ?
2. Myslíte, že Charta 77 něčemu pomohla? Když ano, tak v čem? Zaujalo vás něco z její práce? K čemu se stavíte kriticky?
3. Jak vidíte postavení Charty 77 ve společnosti a případné perspektivy.
4. Co by měla Charta 77 podle vás dělat? Mohla by nalézt takové formy práce, abyste se jich mohl/a/ též zúčastnit, pokud byste chtěl/a/?

Odpovědi byly rozličné; je pochopitelné, že odpovídající chtějí zůstat v anonymitě.

Kvalifikovaný dělník - 30 let:

1. Je to skupina lidí, kteří se snaží prosazovat ve společnosti diskusi, a to nejen o lidských a občanských právech, ale i o problémech ekonomiky.
2. V poslední době mě zaujala právě práce nad ekonomickými problémy, četl jsem práci Vl. Kadlece Když se plýtvá miliardami... a těším se na spotřebitelský dokument. Kriticky se stavím k neustálému připomínání roku 1968, myslím, že to většinu lidí už příliš nezajímá. Je třeba poukazovat na to, co se týká většiny obyvatelstva. Spousta lidí je různě diskriminována, skoro všichni v práci, při různém zkracování mezd, při přesčasech a vedlejších pracovních poměrech apod., využívají /podmět "oni"-pozn.-jes-/ neznalosti zákonů. Lidé mají běžné denní starosti: spotřebitelské, bytové, spojené s ochranou životního prostředí.
3. Charta je tolerována. Zejména jsou tolerováni ti známější v Chartě, lidé neznámí a mladí méně. Berou existenci Charty na vědomí, cítí se donuceni diskutovat a vyvracet, ovšem nikdy neřeknou, že je to odpověď na dokument Charty. Tolerují působnost Charty v určitých mezích. Budoucnost nevidím růžově, spíše to bude dlouho stejné. Když se jim ovšem zachce, tak to může dopadnout také špatně. Spíše však budou Chartu tolerovat. Teď pro ně Charta nepředstavuje žádné velké nebezpečí: mají obrovskou převahu i ve slovním souboji /protože Charta vládne jen slovem a oni mají monopol sdělovacích prostředků/; kdyby se Charta stala nebezpečnější, tak ji zlikvidují.
4. Dokumenty by se měly dávat víc do diskuse ostatní společnosti, diskusní materiály /např. Kadlecova práce/ by se měly šířit mezi obyvatelstvem. Jinak si uvědomuji riziko účasti na práci Charty. Kdybych neměl děti, tak bych asi podepsal. Skála postihů, které užívají je velmi široká, různorodá, a oni vědí, kde udeřit.

Kvalifikovaný dělník - 35 let:

1. Je to složka lidí, kteří mají jasné představy o tom, jak má vypadat demokratické uspořádání společnosti.
2. Zaujal mě neustranný pohled na věci. Kriticky se stavím k tomu, že se často objevují nejednotné názory, zbytečně se mezi sebou přete o kultuře a o historii a zbytečně zabředáte mezi věci, které mně, nevzdělanci, nic neříkají. Hlavní je informovat, čtenáře samizdatů zajímají fakta. Mám rád mluvu konkrétních věcí a čísel.
3. Moc je zatím taková, že pro přímý boj není žádná možnost. Nenastala ani žádná diskuse s mocí. Ovšem na likvidaci Charty asi zatím nemají.
4. Jsem pasivní člověk, jen vstřebávám. To, že jsem se nezapojil do práce, není vina na straně Charty. Mám snahu se přiklánět na stranu pravdy, to, co mi brání, je strach. I teď při tomto rozhovoru mám strach. Velmi bych uvítal, kdyby se Charta více věnovala právnímu vzdělávání lidí, zejména co se týká pracovního a občanského práva.

Dělník - 30 let:

1. Je to asi 200 lidí, kteří svůj názor uveřejnili v prohlášení Charty 77. Mluví se tam o diskriminaci politicky poznamenaných lidí, například

ve školství.

2. Charta nepomohla ničemu, pouze pronásledování signatářů.
3. Chartu pronásledují a nemá tedy lehký život, spíše bude zlikvidována.
4. Myslím, že není žádné téma, které by Charta mohla úspěšně vyřešit z hledem k jejímu pronásledování a brzké likvidaci. Prohlášení Charty jsem četl a s mnohým jsem souhlasil, ale podepsat se bojím, mám děti. Ze strachu jsem podepsal i prohlášení proti Chartě.

Úřednice - 25 let:

1. Je to hnutí pro diskusi a proti špatným poměrům.
2. Charta hodně pomohla tomu, že se spouště lidí otevřely oči a že diferencovala mezi lidmi, ukázala, jak mají vypadat neohrožené postoje a podpořila neohrožené lidi. Nechci mluvit o jednotlivostech v práci Charty, je pozitivní jako celek. Jinak vím o její práci málo, kritizovat nemohu.
3. Charta je velice perspektivní záležitostí, závisí na tom, kolik se zapojí lidí a jakých lidí.
4. Chtěla bych, aby se Charta více zabývala informováním lidí mimo Chartu. Chybí mi přehled o její historii a vývoji. Staré dokumenty by se měly vydávat znova, měly by se vydávat i přehledy dokumentů, stručný přehled materiálů a sdělení. Snad by tím mohl zabývat někdo jako Výbor na obranu nespravedlivě stíhaných.

/ -jes- /

ooo 000 ooo

O Edici Expedici

Strojopisná Edice Expedice vznikla v roce 1975 a do dubna 1979 v ní vyšlo 51 titulů, přičemž další dvacítky je v různých stadiích výroby. Zatímco edice Petlice je založena na principu jakéhosi "servisu autorům" /jednotliví autoři podepisují všechny výtisky svých knih a přejímají tím za jejich rozepisování odpovědnost/, EE má v tiráži napsáno pouze "Pro sebe a své přátele opsál Václav Havel", přičemž Havel sám všechny vydané exempláře podepisuje. Díky tomu se EE nemusí omezovat jen na ty československé autory, kteří jsou ochotni rozpis svého díla podepsat; vyjít v ní může - na Havlovu odpovědnost - prakticky cokoliv. Havel a jeho přátelé, kteří se na přípravě této edice podílejí, tu také vydávají všechno, co je zajímavé a co chtějí mít; jejich edice tudíž nemá žádná žánrová, esteticko-názorová či jiná vnější omezení a rovněž neusiluje o prvenství při vydávání různých titulů. Radu knih převzala z Petlice /Hrabal, Černý, Vaculík, Gruša atd./, radu převzala z jiných strojopisných edic nebo vydala poprvé /Bondy, Jirous, Chaloupecký, Klíma, Hanč, Lopatka, Juráček, Potůčková, Komárková, Samalík atd./. Není přitom omezena ani jen na československé autory, ani jen na beletrii; vedle různých beletristických knih cizích autorů /Orwell, Mandělštamová, Eliade aj./ vydává a chystá i četné překlady ze světové filozofické nebo společensko-vědní literatury /Heidegger, Bonhoeffer, Teilhard de Chardin atd./. / EL /

ooo 000 ooo

Krátké zprávy

Zdena Tominová se obrátila na sekretariát federálního ministra vnitra podáním, v němž popisuje svůj výsledek ze dne 6. května 1979. Následující den našla ve schránce další předvolánku k "důležitému šetření" na den 10.5.1979. V závěru textu svého podání Zdena Tominová mj. píše: "Domnívám se, že je svrchovaný čas, aby praxe podobných "pohovorů", s nimiž mají zkušenosti stovky našich občanů, byla zastavena; jediným výsledkem je totiž prohlubování propasti mezi občany a představiteli státní moci, navozování pocitu právní a občanské nejistoty, růst povědomí o odcizenosti státních a společenských institucí a snaha emigrovat, ať už za hranice země nebo do malosvětů uzavřeného a sobeckého soukromí. Pochopení, že angažo-

vaný, iniciativní a kritický občan není nepřítel, nýbrž základ každé zdravé společnosti a státu, je podle mého hlubokého přesvědčení podstatnou součástí řešení nejen politických, ale i veškerých ekonomických problémů naší země a nemělo by na sebe nechat dlouho čekat."

ooo

Redakce ráda zveřejňuje toto vyjádření:

Pracovníci Kanceláře Socialistické Internacionály, kteří četli poznámku v Informacích o Chartě č. 4/1979 o tom, že předseda Soc. Internacionály Willy Brandt nepodepsal prohlášení na podporu Jaroslava Šabaty patrně z důvodů svého stanoviska k "Ostpolitik", upozornují mluvčí Charty 77, že W. Brandt nepodepsal dokument proto, že byl v dané době v lékařském ošetření v sanatoriu.

ooo

Oprava:

V minulém čísle Informací o Chartě 77 jsme nedopatřením uvedli chybně název nové stati Milana Hübla; nejde o Tři glosy k vysídlení Němců, ale o Třetí glosy k vysídlení Němců. /Je to již třetí stat Milana Hübla k této problematice a k Danubiově článku; o existenci prvních dvou statí jsme informovali již dříve./ Prosíme čtenáře, aby si název v anonci opravili a autorovi se omlouváme.

ooo

Luboš Kohout pokračuje v diskusi o vysídlení Němců a Danubiově článku obsáhlou statí: Třetí kritické poznámky k tézím "Danubia".

ooo

Ladislav Hejdánek věnoval Dopis příteli č. 5/1979 otázkám zásad a zásadovosti v politice.

ooo

Další číslo Karlovarských informačních listů obsahuje fejeton Ludvíka Vaculíka Jaro je tady/1979/, verše Josefa Vondrušky, reportáž Jiřího Lederera převzatou z Plamene z roku 1964 a informaci o chystaném zásahu proti obyvatelům domu čp. 1 v Řepčicích-Třebušíně, okr. Litoměřice.

ooo

Redakce obdržela texzy odvolání Jiřího Bednáře a Václava Havla proti rozhodnutí o zadržení resp. odnětí řidičského průkazu. V obou případech se jedná o zjevnou a svévolnou perzekuci. Vozy jmenovaných byly po několik dnů střeženy a sledovány s jasným úmyslem znemožnit řidičům jejich užívání. Řidičské průkazy byly nejprve Jiřímu Bednářovi a Václavu Havlovi zadrženy pod nahodilými záminkami a teprve dodatečně byli oba řidiči nařčeni z vykonstruovaných dopravních přestupků. Přes zjevnou malichernost uváděných přestupků, které nebyly a některé ani nemohly být spáchány, nebyly zadržené řidičské průkazy dosud vráceny a v případě Václava Havla již komise dopravního inspektorátu v Trutnově rozhodla o odnětí řidičského průkazu.

ooo

ooo 0 0 0 ooo